

Z á p i s n i c a

zo zasadnutia habilitačnej komisie vo veci habilitačného konania
o udelenie titulu docent JUDr. Matejovi Horvatovi, PhD.,
ktoré sa uskutočnilo 26. októbra 2018 o 13.00 hod.,
na PraF UK v Bratislave, Katedre správneho a environmentálneho práva,

- preskúmanie splnenia kritérií habilitačného konania platných na PraF UK v Bratislave.

Zasadnutie habilitačnej komisie sa konalo v súlade so zákonom č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov, Vyhláškou Ministerstva školstva SR č. 6/2005 Z. z. o postupe získavania vedecko-pedagogických titulov alebo umelecko-pedagogických titulov docent a profesor, ako aj v súlade s článkom 3 ods. 2 vnútorného predpisu Univerzity Komenského v Bratislave č. 16/2013 „Zásady habilitačného konania o udelenie titulu docent a vymenúvacieho konania za profesora na Univerzite Komenského v Bratislave“, ktorý bol schválený Vedeckou radou Univerzity Komenského v Bratislave.

Členov habilitačnej komisie a oponentov na základe uznesenia Vedeckej rady Právnickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave zo 4. októbra 2018 vymenoval jej predseda, doc. JUDr. Eduard Burda, PhD., ako habilitačnú komisiu v habilitačnom konaní o udelenie titulu docent JUDr. Matejovi Horvatovi, PhD. v odbore 3.4.4. správne právo:

Predseda:

prof. JUDr. Marián Vrabko, CSc.

Pracovisko: Univerzita Komenského
v Bratislave, Právnická fakulta, Bratislava, SR

Členovia:

doc. JUDr. Martin Vernarský, PhD.

Pracovisko: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v
Košiciach, Fakulta verejnej správy, Košice, SR

doc. JUDr. Helena Prášková, CSc.

Pracovisko: Univerzita Karlova v Prahe,
Právnická fakulta, Praha, ČR

Oponenti:

prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.

Pracovisko: Trnavská univerzita v Trnave,
Právnická fakulta, Trnava, SR

prof. JUDr. Jozef Čentéš, PhD.

Pracovisko: Univerzita Komenského
v Bratislave, Právnická fakulta, Bratislava, SR

doc. JUDr. Kateřina Frumarová, Ph.D.

Pracovisko: Univerzita Palackého v Olomouci,
Právnická fakulta, Olomouc, ČR

Vedecká rada Právnickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave na svojom zasadnutí 4. októbra 2018 schválila aj tému **habilitačnej práce** s názvom: „Administratívnoprávna zodpovednosť právnických osôb“ a aj tému **habilitačnej prednášky** s názvom: „Prechod administratívnoprávnej zodpovednosti na právneho nástupcu právnickej osoby“.

Programom tohto zasadnutia habilitačnej komisie boli dva zásadné body, ktoré jej ukladá vyššie citovaný vnútorný predpis UK v Bratislave č. 16/2013, a to:

- 1.) preskúmanie splnenia kritérií habilitačného konania platných na Právnickej fakulte UK v Bratislave (čl. 3 ods. 2),
- 2.) vypracovanie stanoviska pre Vedeckú radu Právnickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave o splnení alebo nesplnení kritérií pre habilitáciu uchádzača za docenta (čl. 20 ods. 1).

K bodu 1.)

Habilitačná komisia pri preskúmaní splnenia kritérií habilitačného konania vychádzala z dvoch záväzných interných predpisov:

- z vnútorného predpisu UK č. 3/2014, schváleného Vedeckou radou UK v Bratislave, „Rámcové kritériá na získanie titulu docent a profesor na Univerzite Komenského v Bratislave“, ktoré nadobudli účinnosť dňa 1. apríla 2014 a
- z „Kritérií Právnickej fakulty UK na vyhodnotenie splnenia podmienok získania vedecko-pedagogického titulu docent a kritérií na vyhodnotenie splnenia podmienok získania vedecko-pedagogického titulu profesor“ (ďalej len „kritériá fakulty“), ktoré boli prerokované vo Vedeckej rade PraF UK v Bratislave 3. marca 2016 a nadobudli platnosť dňom ich schválenia vo Vedeckej rade Univerzity Komenského v Bratislave 11. apríla 2016 a účinnosť dňom po nadobudnutí platnosti.

Hodnotenie plnenia kritérií Právnickej fakulty UK :

a) Preukázanie a naplnenie pedagogickej praxe

Podľa čl. 2 kritérií fakulty – **Pedagogická prax** – sa vyžaduje vykonávanie pedagogickej činnosti počas doby najmenej troch rokov v študijnom odbore právo, alebo príbuznom študijnom odbore v rozsahu aspoň 50 % normatívom daného času kontaktnej výučby odborného asistenta, pričom trojročnú pedagogickú prax musí vykonávať s akademickým titulom PhD.

Z predloženého potvrdenia o zamestnaní zo dňa 20.09.2018, podpísaného JUDr. Petrom Pilarčíkom, z Referátu personálnej práce, vnútornej kontroly a sťažností a potvrdenia o vykonaní pedagogickej praxe zo dňa 20.09.2018, podpísaného prof. JUDr. Mariánom Vrabkom, CSc., vedúcim Katedry správneho a environmentálneho práva vyplýva, že JUDr. Matej Horvat, PhD., ako vysokoškolský učiteľ, zamestnanec Univerzity Komenského v Bratislave, Právnickej fakulty, vykonáva pedagogickú prax na Katedre správneho

a environmentálneho práva v hlavnom pracovnom pomere od 15.09.2015 do 30.09.2015 v rozsahu 99 % ustanoveného týždenného pracovného času a od 01.10.2015 do súčasnosti v rozsahu 100 % ustanoveného týždenného pracovného času a je nepretržite zaradený na pracovnom mieste odborného asistenta.

Akademický titul „philosophiae doctor“ („PhD“) v študijnom odbore 3.4.4. správne právo získal 31. októbra 2012.

V období od 1. februára 2013 do 30. júna 2016 bol odborným asistentom na Ekonomickej univerzite v Bratislave, Obchodnej fakulte, Katedre obchodného práva.

Počas uvedenej doby uchádzač na PraF UK v Bratislave zabezpečoval výučbu povinných predmetov Správne právo 1, Správne právo 2, Správne právo 3, Správne právo procesné, ďalej výučbu výberových predmetov Správne trestanie a Klinika správneho trestania.

Habilitant zabezpečoval školiteľstvo, vrátane konzultácií pre študentov – vedenie a oponovanie záverečných prác študentov v dennej a externej forme štúdia:

- vedenie **21** záverečných bakalárskych prác,
- oponovanie **10** záverečných bakalárskych prác,
- vedenie **4** diplomových prác,
- oponovanie **3** diplomových prác.

Podieľal sa aj na štátnych skúškach z predmetu Správne právo (ako člen komisie), na rigorózných konaniach (ako oponent 3 rigorózných prác a ako člen komisie pre rigoróznú skúšku). Bol zároveň aj vedúcim práce v rámci študentských vedeckých odborných prác. Podieľal sa na tvorbe učebných pomôcok – Správne právo hmotné, osobitná časť, Príklady zo správneho práva procesného a Správne právo hmotné, všeobecná časť (termín vydania koniec roka 2018).

Na základe uvedených skutočností možno konštatovať, že uchádzač spĺňa požadované kritérium.

Hodnotiaci záver: uchádzač splnil v plnom rozsahu kritérium na získanie titulu docent podľa čl. 2 kritérií fakulty v požiadavke na pedagogickú prax.

b) Preskúmanie požiadavky na obsah a rozsah publikačnej činnosti

Podľa čl. 3 kritérií fakulty je pre úspešné uchádzanie sa o habilitáciu predpísané autorstvo **jednej** vedeckej monografie vydané v domácom alebo zahraničnom vydavateľstve, ktorá predstavuje vedecký prínos v odbore. Ďalej autorstvo **dvadsiatich piatich** pôvodných vedeckých prác, z toho najmenej **tri** uverejnené v zahraničných časopisoch alebo zborníkoch. Ďalej sa vyžaduje autorstvo aspoň **jednej** vysokoškolskej učebnice alebo jedných skrípt alebo jedného učebného textu v rozsahu minimálne **4 AH**.

Z predloženého zoznamu publikačnej činnosti vyplynul celkový počet evidovaných záznamov 81 (štatistika kategórií). Ide o zastúpenie týchto kategórií publikačnej činnosti:

AAB Vedecké monografie vydané v domácich vydavateľstvách (2), ABC Kapitoly vo vedeckých monografiách vydané v zahraničných vydavateľstvách (1), ABD Kapitoly vo vedeckých monografiách vydané v domácich vydavateľstvách (4), ACB Vysokoškolské učebnice vydané v domácich vydavateľstvách (2), ACD Kapitoly vo vysokoškolských

učebniciach vydané v domácich vydavateľstvách (9), ADE Vedecké práce v ostatných zahraničných časopisoch (2), ADF Vedecké práce v ostatných domácich časopisoch (2), ADN Vedecké práce v domácich časopisoch registrovaných v databázach Web of Science alebo SCOPUS (1), AEC Vedecké práce v zahraničných recenzovaných vedeckých zborníkoch, monografiách (1), AED Vedecké práce v domácich recenzovaných vedeckých zborníkoch, monografiách (16), AFC Publikované príspevky na zahraničných vedeckých konferenciách (6), AFD Publikované príspevky na domácich vedeckých konferenciách (25), BCI Skriptá a učebné texty (1), BDF Odborné práce v ostatných domácich časopisoch (1), BED Odborné práce v domácich recenzovaných zborníkoch (konferenčných aj nekonferenčných) (1), BEE Odborné práce v zahraničných zborníkoch (konferenčných aj nekonferenčných) (1), BEF Odborné práce v domácich zborníkoch (konferenčných aj nekonferenčných) (4), EDI Recenzie v časopisoch a zborníkoch (1), FAI Redakčné a zostavovateľské práce knižného charakteru (bibliografie, encyklopédie, katalógy, slovníky, zborníky, atlasy ...) (1).

Na základe uvedeného výpočtu kategórií možno konštatovať, že uchádzač **splnil a prekročil** predmetné kritériá (Publikačná činnosť).

Z habilitačného spisu a zo zoznamu publikačnej činnosti vyplýva, že uchádzač je autorom **dvoch** vedeckých monografií vydaných v domácom vydavateľstve (AAB01-AAB02), **56** pôvodných vedeckých prác (ADE01-ADE02, ADF01-ADF02, ADN01, AEC01, AED01-AED16, AFC01, AFC04-AFC06; AFC02 a AFC03 sa neberú do úvahy pre účely habilitačného konania – nemajú recenzentov; AFD01-AFD25, ABC01, ABD01-ABD04), z ktorých je **8** uverejnených v zahraničných zborníkoch, resp. monografiách (ABC01, ADE01-ADE02, AEC01, AFC01, AFC04-AFC06), ďalej je autorom **dvoch** vysokoškolských učebníc (ACB01-ACB02) a **jedných** skript (BCI01). Taktiež spĺňa podmienku autorstva vysokoškolskej učebnice a kapitol vo vysokoškolských učebniciach v celkovom rozsahu **33 AH**.

c) Požiadavka na **ohlasy** na publikačnú činnosť

Podľa čl. 4 kritérií fakulty je minimálna požiadavka na **ohlasy na publikačnú činnosť uchádzača (citácie a recenzie)** v počte **pätnásť** citácií (recenzií) vedeckých, pedagogických a odborných publikácií.

Z výpisu z univerzitnej databázy publikácií a citácií, ktorú vedie, resp. vypracovala Knižnica Právnickej fakulty UK, je v tejto databáze zaznamenaných dosiaľ **49 ohlasov**, z toho **47 citácií** (19 citácií v zahraničných publikáciách, 28 citácií v domácich publikáciách) a **2 recenzie** (1 recenzia v zahraničných publikáciách a 1 recenzia v domácich publikáciách).

Uchádzač tým splnil požiadavku na ohlasy (citácie a recenzie) publikačnej činnosti podľa kritérií fakulty, resp. viacnásobne splnenie tohto kritéria prekročil.

d) Účasť na konferenciách a zahraničných pobytoch

Túto požiadavku **podľa čl. 5** kritérií fakulty, t. j. aktívnu účasť na **minimálne štyroch** domácich vedeckých konferenciách a **štyroch** vedeckých konferenciách v zahraničí, **splnil**

uchádzač svojou aktívnou účasťou na 19 domácich konferenciách a 10 zahraničných vedeckých konferenciách.

Požiadavku na vykonanie študijného pobytu na zahraničnej vysokej škole minimálne v rozsahu **14 dní** uchádzač splnil, a to vykonaním študijného pobytu na prijímacej inštitúcii:

- Univerzita Palackého v Olomouci, Právnická fakulta, Olomouc, ČR, v čase od 10. 4. 2017 do 26. 4. 2017 (17 dní).

Okrem toho vykonal aj študijný pobyt v rámci programu Erasmus+ na prijímacej inštitúcii: Univerzita Adama Miczkiewicza v Poznani, Fakulta práva a administrácie, Poznaň, Poľsko, v čase od 3. 10. 2017 do 6. 10. 2017 (4 dni). Tento pobyt sa pre účely habilitačného konania neberie do úvahy.

ZÁVER bodu 1):

Uchádzač splnil kritéria habilitačného konania na Právnickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave podľa platnej úpravy „Kritériá Právnickej fakulty UK na vyhodnotenie splnenia podmienok získania vedecko-pedagogického titulu docent a kritériá na vyhodnotenie splnenia podmienok získania vedecko-pedagogického titulu profesor“.

Habilitačná komisia konštatuje splnenie kritérií na titul docenta v plnom rozsahu, vo všetkých vyššie uvedených kategóriách.

K bodu 2.)

Stanovisko habilitačnej komisie o splnení alebo nesplnení kritérií pre habilitáciu uchádzača za docenta

Podľa čl. 20 vnútorného predpisu 16/2013 „Zásady habilitačného konania o udelenie titulu docent a vymenúvacieho konania za profesora na Univerzite Komenského v Bratislave“ vypracovala habilitačná komisia vo veci habilitačného konania o udelenie titulu docent JUDr. Matejovi Horvatovi, PhD. nasledovné **stanovisko**:

Zoznam členov habilitačnej komisie: prof. JUDr. Marián Vrabko, CSc., predseda komisie; doc. JUDr. Martin Vernarský, PhD., člen komisie; doc. JUDr. Helena Prášková, CSc., členka komisie.

Prezencia na rokovaní komisie je uvedená v závere tohto stanoviska.

A.) Zoznam podkladov – habilitačná komisia vypracovala svoje stanovisko na základe nasledovných podkladov:

- 1.) profesijného životopisu (bol vypracovaný podľa vzoru uvedeného v prílohe vyhlášky, resp. vnútorného predpisu UK č. 16/2013),

- 2.) osvedčených kópií dokladov: a) o vysokoškolskom vzdelaní druhého stupňa, získaní akademického titulu; b) vysokoškolskom vzdelaní tretieho stupňa, vrátane vedecko – akademickej hodnosti PhD.,
- 3.) prehľadu pedagogickej činnosti na vysokej škole a prehľadu dosiahnutých výsledkov v tejto činnosti na Univerzite Komenského v Bratislave, Právnickej fakulte, katedre správneho a environmentálneho práva (správnosť údajov v ňom potvrdená prof. JUDr. Mariánom Vrabkom, CSc., vedúcim katedry) z 20. septembra 2018,
- 4.) zoznamu pôvodných publikovaných vedeckých a odborných prác v študijnom odbore 3.4.4. správne právo s uvedením ich ohlasov, ktorý je výpisom z databázy publikácií a citácií Univerzity Komenského v Bratislave; v zozname uchádzač vyznačil 5 prác, ako aj 5 ohlasov, ktoré sám pokladá za najvýznamnejšie; odovzdal ich v písomnej forme ako aj na elektronickom médiu,
- 5.) zoznamu uchádzača o vyriešených vedeckovýskumných úlohách,
- 6.) zoznamu účasti na domácich a zahraničných vedeckých konferenciách, sympóziách a seminároch; uchádzač tu uviedol aj údaje o zahraničných študijných pobytoch, vrátane potvrdenia o týchto pobytoch,
- 7.) charakteristiky najdôležitejších vedeckých výsledkov, vypracovanej a podpísanej uchádzačom,
- 8.) súboru všetkých prác uvedených v zozname pôvodných publikovaných vedeckých a odborných prác v študijnom odbore 3.4.4. správne právo s uvedením ich ohlasov; obe ako výpis z univerzitnej databázy (UK); uchádzač odovzdal kópie svojich publikovaných prác s vyznačenými bibliografickými údajmi; každá súčasť súboru bola a je označená identifikačným kódom podľa zoznamu publikačnej činnosti, ktorá je výpisom z univerzitnej databázy.

B.) Vyjadrenie ku kvalite a hodnovernosti predložených podkladov:

Habilitačná komisia si overila každý predložený podklad a konštatuje, že všetky sú **vyhotovené kvalitne, dôkladne, bezchybne a sú hodnoverné.**

Podklady vypracované osobne uchádzačom sú ním vlastnoručne podpísané (životopis, charakteristika najdôležitejších vedeckých výsledkov). Správnosť údajov v Prehľade pedagogickej činnosti na vysokej škole a prehľadu dosiahnutých výsledkov v tejto činnosti z 20. septembra 2018 je potvrdený prof. JUDr. Mariánom Vrabkom, CSc., vedúcim Katedry správneho a environmentálneho práva Právnickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave. Doklady o získaní vysokoškolského vzdelania sú úradne overené v súlade s príslušnými záväznými predpismi. Zoznam publikačnej činnosti je výpisom z univerzitnej databázy (UK v Bratislave) publikácií a citácií a je úplne hodnoverný. Osobitnú pozornosť venovali členovia habilitačnej komisie posúdeniu správnosti kategorizácie jednotlivých publikácií a ohlasov uvedených v zozname publikačnej činnosti. Habilitačná komisia po tomto overení konštatuje, že kategorizácia publikácií je vykonaná správne a v súlade s príslušnou vyhláškou ministerstva o evidencii a registrácii publikačnej činnosti.

Zhrnutie: Habilitačná komisia konštatovala, že predložené podklady a uskutočnená kategorizácia publikácií sú kvalitné a hodnoverné.

C.) Analýza naplnenia fakultných kritérií

Právne relevantným predpisom Právnickej fakulty UK v Bratislave obsahujúcim fakultné kritériá sú: Kritériá Právnickej fakulty UK na vyhodnotenie splnenia podmienok získania vedeckopedagogického titulu „docent“ a kritériá na vyhodnotenie splnenia podmienok získania vedeckopedagogického titulu „profesor,“ ktoré boli prerokované vo Vedeckej rade fakulty 3. marca 2016 a nadobudli platnosť dňom ich schválenia vo Vedeckej rade Univerzity Komenského v Bratislave 11. apríla 2016 a účinnosť dňom po nadobudnutí platnosti.

- Čl. 2 Pedagogická prax

Uchádzač **JUDr. Matej Horvat, PhD.** vykonáva **pedagogickú činnosť** na univerzite Komenského v Bratislave, Právnickej fakulte, katedre správneho a environmentálneho práva, v zamestnaneckom pomere od **15. septembra 2015 do súčasnosti** ako odborný asistent, a to na ustanovený týždenný pracovný čas. Uchádzač počas uvedenej doby zabezpečoval výučbu povinných predmetov Správne právo 1, Správne právo 2, Správne právo 3 a Správne právo procesné a ďalej aj výučbu výberových predmetov Správne trestanie a Klinika správneho trestania.

Zabezpečoval školiteľstvo, vrátane konzultácií pre študentov – vedenie a oponovanie záverečných prác študentov v dennej a externej forme štúdia:

- vedenie **21** záverečných bakalárskych prác,
- oponovanie **10** záverečných bakalárskych prác,
- vedenie **4** diplomových prác,
- oponovanie **3** diplomových prác,
- oponovanie **3** rigorózných prác.

Habilitant je členom komisií pre štátne skúšky v bakalárskom študijnom programe, ako aj magisterskom študijnom programe a je členom komisií pre rigorózne skúšky.

Ako spoluautor napísal a publikoval **monografiu a vysokoškolskú učebnicu** z oblasti správneho práva, ktoré získali cenu Pamätná medaila Právnickej fakulty za najprínosnejšie vedecké diela na Právnickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave, resp. Cenu rektora Ekonomickej univerzity v Bratislave za mimoriadne publikačné výstupy.

- Čl.3 Publikačná činnosť

Uchádzač **splnil požiadavky na obsah a rozsah publikačnej činnosti**, podľa citovaných kritérií Právnickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave, a to **autorstvom dvoch vedeckých monografií**, vydaných v domácom vydavateľstve, ktoré predstavujú vedecký prínos v odbore („Správny súdny poriadok [elektronický zdroj]“ a „Administratívnoprávna zodpovednosť právnických osôb“), **autorstvom 56 pôvodných vedeckých prác**, z ktorých je **8** uverejnených v zahraničných zborníkoch, resp. monografiách, **autorstvom troch** skrípt a učebných textov. Súhrnný rozsah učebných textov je **33 AH**.

- Čl. 4 Ohlasy na publikačnú činnosť

Podľa článku 4 kritérií fakulty na získanie titulu docent – minimálna požiadavka na **ohlasy (citácie a recenzie)** publikačnej činnosti uchádzača je pätnásť citácií uchádzačových vedeckých, pedagogických a odborných publikácií. Podľa výpisu z univerzitnej databázy publikácií a citácií, ktorú vedie Knižnica Právnickej fakulty UK, je v tejto databáze zaznamenaných **49 ohlasov**, z toho **19 citácií v zahraničných publikáciách**, **28 citácií v domácich publikáciách**, **1 recenzia v zahraničných publikáciách** a **1 recenzia v domácich publikáciách**.

Uchádzač tak splnil aj požiadavky na ohlasy (citácie a recenzie) podľa citovaných kritérií Právnickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave.

- Čl. 5 Účasť na konferenciách a zahraničných pobytoch

Kritérium účasti na konferenciách a zahraničných pobytoch, určené citovaným vnútorným predpisom Právnickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave, t. j. aktívna účasť na **minimálne štyroch domácich vedeckých konferenciách** a **štyroch vedeckých konferenciách v zahraničí**, **splnil uchádzač svojou aktívnou účasťou** na celkove **10 zahraničných vedeckých konferenciách, sympóziách a seminároch**, pričom zo 7 z nich mal publikované príspevky a 3 sú v tlači. **Preukázal aktívnu účasť na 19 domácich vedeckých podujatiach**, pričom jeho príspevky na týchto vedeckých konferenciách boli publikované.

Požiadavku, aby vykonal študijný pobyt alebo študijné pobyty na zahraničných vysokých školách v rozsahu minimálne 14 dní (viac pobytov sa môže spočítat, pokiaľ ide o pobyty v dĺžke trvania najmenej 5 pracovných dní), uchádzač **taktiež splnil** vykonaním študijného pobytu na zahraničných univerzitách, v dĺžke trvania **17 dní** (Univerzita Palackého v Olomouci, Právnická fakulta, Olomouc, ČR).

Záver o splnení kritérií

stanovisko pre Vedeckú radu Univerzity Komenského v Bratislave, Právnickej fakulty:

Uchádzač splnil fakultné kritériá na získanie vedecko-pedagogického titulu „docent“.

Habilitačná komisia konštatuje splnenie kritérií na titul docenta v plnom rozsahu, a to vo všetkých kategóriách v kvalite aj početnosti. **Habilitačná komisia jednomyselne prijala záver, že uchádzač o vedekopedagogický titul „docent“ spĺňa kritériá, resp. podmienky na získanie vedekopedagogického titulu „docent“ v plnom rozsahu.** Konštatuje, že **uchádzač JUDr. Matej Horvat, PhD. spĺňa všetky pedagogické, vedecké i osobnostné kritériá podmieňujúce jeho získanie.**

Vzhľadom na to habilitačná komisia
odporúča pokračovať v habilitačnom konaní
a vykonať habilitačnú prednášku a obhajobu habilitačnej práce.

Predseda:

prof. JUDr. Marián Vrabko, CSc.

.....

Členovia:

doc. JUDr. Helena Prášková, CSc.

.....

doc. JUDr. Martin Vernarský, PhD.

.....

Bratislava 26. októbra 2018.